

és Gombos Katalin a gyűlölködő, de elválaszthatatlanul összetartozó Lenton házaspár szerepében. Szilágyi Tibor minden színészi módszerrel igyekezett meggyőzni a fegyver és a hatalom által ördöggé változtatott kisember gonoszságáról, azonban ez a film végén — a helyzet sablonossága miatt is — külsődleges eszközök használatára kényszerítette. A katonák közül Lorrain ezredes (Buss Gyula), a csoport tagjai közül Parry (Agárdi Gábor), Ricatti (Sztankay István) és dr. Kern (Sunyovszky Szilvia) alakítása maradt még emlékezetes.

Kézdi Lóránt a rendelkezésre álló, nem túlságosan bőséges bútorválaszték ellenére egy-egy tárggyal, játékkal igyekezett megteremteni az elegánsan berendezett, föld alatti laboratórium hangulatát. Wieber Marianne jelmezei nem sok eredetiséget sugalltak; a katonák egyenruhája pedig kifejezetten zavaró volt: a hosszú stráfkokkal cifrázott öltözékben a magas rangú tisztnek úgy ültek a tv-monitor előtt, mint a Waldorf Astoria portásai a rugbyszünetet figyelve, vacsoraszünetben.

A bunker végén a tábornok kiadja a parancsot, hogy újabb hirdetést adjanak föl: a kísérlet folytatódik. Ez a tv-játék zökkenői ellenére is érdekes irányzatot jelent a televízió sci-fi filmjeinek sorában. Ha folytatódik — amit őszintén remélek — biztosan nem kell közönséget toborozni.

MATOS LAJOS

MAGNÓLIAKERT

KARINTHY FERENC TÉVÉJÁTÉKA

Karinty Ferenc legkedveltebb — és legsikeresebb — írói módszere a *szellemidézés*. Különös tehetsége van hozzá, hogy a dokumentáris hűséggel ábrázolt múltat ütköztesse a jelenrel, s az így nyert szikrák fényében az olvasót saját emlékeivel is szembesítse. Kevés megrázóbb írást ismerek, mint az *Egy fiók mélyén* című novellája, amely levélto-redékekből áll, látszólag szerkesztés nélkül összevissza dobálva, de valójában nagyon is tudatosan és átgondoltan megkomponálva.

A *Magnóliakert* szét-töredezett emlékcserépek kirakósjátéka — lágyabb anyagból készült.

Artur bácsi (Páger Antal), jóval túl a kilencvenes, akinek — mint maga mondja — „csak az emlékezete ment el” és nem az esze, azt csinálja ötven hosszú televíziós percen át, amire legkevésbé képes: szüntelenül emlékezik. A Róma környéki kényelmes aggok házában, hol magányosan végzi ezt az öngyötrő műveletet, hol egy bájos fiatal nő (Halász Judit) társaságában. Magdát, a magánélete zsákutcájából Magyarországról Itáliába menekült fiatalasszonyt, azért fizetik, hogy a gondozás terhé a távollevő, jómódú család válláról levegye, és a szenilitás boldog-boldogtalan fantáziavilágában vergődő Artur bácsi lelki jólétéről gondoskodik.

Ezek a visszatérő látó-

gatások a Magnólia vilá-
lában adják a tévéjáték
keretét. Artur bácsi és
Magda beszélgetéseiből
rajzolódik ki mindkettő-
jük élete. A rejtélyes,
magyar származású
öregúr sikerekben gaz-
dag múltja és a Rómába
sodródott rózsadombi
úrlány küzdelmes jele-
ne.

A két figura rajza
pontos, érzékletes. Az
öregúr a valódi és meg-
játszott szenilitás kibo-
gozhatatlan keveréke. A
fiatalasszony okos, őszin-
tén érdeklődő, minden
szavából érződik, hogy
nemcsak a busás fizeté-
sért jó az előkelő villában
„sinylódó”, az öregség
kiútalan magányába
zárt Artur bácsihoz, ha-
nem természetből faka-
dó spontán emberségből
is.

A szellemidézésnek
Magda a mágusa ebben
a darabban. Sok min-
dent megtudunk a bácsi-
ról az ő kérdezősködése
nyomán: hogy ünnepelt
hiresség volt, hogy sokat
utazott, színesen élt, sokat
szeretett és sokat
vétkezett. Mái is büntu-
dat gyötri a felesége mi-
att, aki öngyilkos lett, és
gyógyíthatatlan honvágy
az álommá szépült régi
Budapest után, amelyet
réggen elhagyott. Sok ti-
tokos lappang a karosszék-
ben ülő elegáns öregúr
körül, még valamiféle
megváltó „Egyesülés”
programja is dolgozik
elmeszesedett agyában.
Tervét nemcsak kihagyó
emlékezete, de egy gon-
dosan rejtgetett füzet is
őrzi.

Sok részletet megtudunk, csak éppen a teljes valóság, Artur bácsi életének lényege marad rejtve előttünk. Nem tudjuk meg soha, mi volt Artur bácsi foglalkozása, minek köszönhette világhírnevét. Erre nem tud vagy nem akar emlékezni.

Egységiségének ez az elmosódottsága, a konkrétumok, az élet apró tényeinek hiánya, a szép szavakba burkolt általánosságok, homályos célzások nemcsak a türelmes társalkodónót, de a nézőt is elfárasztják. Hiába a budapesti utcák régi és mai nevének varázsszavai, hiába a poétikus szöveg, Karinthy stílusának utánozhatatlan érdes bája; a megkapó részletek nem akarnak egészzé összeállni. Az össze-vissza töredezett emlékcserépekben, hiába kutatjuk, ke-ressük — Magdával együtt mi nézők is — az

eredeti mintázat nyomait. Ezekből a cserepekből már csak por és hamu maradt és azokból mit sem tudunk kiolvasni.

Talán azért van az, hogy ami nyomtatásban — az Új Írásban — rövidségében is lebilincselő olvasmány volt, itt a képernyőn, mint látvány, hosszadalmas, elnyújtott és indokolatlanul homályos.

Pedig Artur bácsi megszemélyesítője, Páger Antal, páratlan színészi teljesítményt nyújt. Nemcsak a szenilitás klinikailag pontos tüneteit játssza el mestersen, de mindent elkövet, hogy az öregúr fantomfigurájából élő alakot formáljon. És ezt annyi bájjal, okossággal, ravaszsággal teszi, hogy Artur bácsit valóban szívünkbe zárjuk, megszeretjük. Csak tudnánk, hogy kit szeretünk! Akkor talán izgulnánk is érte. Így csak szánalmat kelt bennünk. Halász Judit is remekül oldja meg feladatát. Bájos, vonzó, elhisszük minden szavát. És az ő római életét jobban látjuk és értjük is, abból, amit a beszélgetésekben magáról elmond.

A Magnóliakert varázsos illata körülölel bennünket — de sajnos a tévéjáték józan műfaj; hangulatok, illatok nem kötik le a nézők figyelmét. Hogy a széttöredezett emlékcserépek hiányzó rajzolatából nem tudjuk összerakni az eredeti mintázatot, abban a rendezés csak részben hibás. Félix László ehhez a fontos művelethez nem kapott az írótól kellő támogatást.

A CÍMLAPON:

Kútvolygi Erzsébet a *Mélyvíz* című kétszülős film egyik jelenetében. Rendező: Sándor Pál (B. Müller Magda felvétele)

filmvilág

XXI. évf. 4. sz. Filmművészeti folyóirat. Megjelenik minden hónap 1-én és 15-én.

Főszerkesztő:

Hegedűs Zoltán.

Kiadja a Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó:

Siklósi Norbert.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest

VII., Lenin körút 9-11.

Telefon: 221-285. Levélcím: 1906 Postafiók 223

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (1900 KHI, Budapest V., József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára. Előfizetési díj 1/4 évre 24,— Ft.

Külföldön terjeszti a „Kultúra” Külkereskedelmi Vállalat, H-1389 Budapest, Postafiók 149.

78.2290
Egyetemi Nyomda
Budapest

Felelős vezető:
Sümeghi Zoltán igazgató

INDEX: 25 286

Páger Antal és Halász Judit
(Lippay Ágnes felvétele)

MÁGORI ERZSÉBET

Kihajolni veszélyes!

A pécsi filmszemle műsorán szerepel Zsombolyai János új filmje, melyet Simonffy András forgatókönyvéből rendezett. Főszereplők: Bodrogi Gyula, Tomanek Nándor, Kiss Mari, Bencke Ferenc és Koltai Róbert. Operatőr: Ragályi Elemér

Koltai Róbert

Újváry Netka és Kiss Mari

filmvilág

Ára: 4,— Ft

Juhász Jácint és Oszter Sándor a pécsi filmszemlén bevezetésre kerülő 80 huszárr című filma Sándor-film egyik jelenetében. (B. Müller Magda felvétele)